

Η ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟ 2022

Η υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης σηματοδοτεί για τον κάθε εκπαιδευτικό το πέρασμα από τον εργασιακό στον μετεργασιακό βίο και οδηγεί στην απόληψη μιας ισόβιας κοινωνικοασφαλιστικής παροχής, σε αντιστάθμισμα του τερματισμού μιας εργασιακής διαδρομής. Ένεκα της πολυπλοκότητας του συνταξιοδοτικού πλαισίου στην Ελλάδα, ιδίως κατά τα τελευταία μνημονιακά έτη, αλλά και των γραφειοκρατικών διαδικασιών που εξακολουθούν να τηρούνται, είναι ιδιαίτερος σημαντικό, αλλά και επωφελές, για τον κάθε εκπαιδευτικό να έχει εκ των προτέρων γνώση για τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει πριν και μετά την αποδέσμευσή του από την υπηρεσία.

Παραθέτουμε κατωτέρω χρήσιμες συμβουλές/κατευθύνσεις/οδηγίες, ώστε να ληφθούν σοβαρά υπόψη, κατά τη δρομολόγηση της συνταξιοδοτικής τους διαδικασίας:

ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

1. Πλήρης επιβεβαίωση της συμπλήρωσης των προϋποθέσεων για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης

Ιδιαίτερος σημαντικό είναι, κατά την στιγμή της υποβολής της αίτησης, να πληρούνται οι συνδυαστικές προϋποθέσεις - χρόνος ασφάλισης και όριο ηλικίας - για να μην απορριφθεί η αίτηση. Σημειώνεται πως παγίως περίπου το 10% των αιτήσεων απορρίπτεται, λόγω ανεπαρκούς ελέγχου από την πλευρά του ασφαλισμένου ως προς τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων εκ του νόμου προϋποθέσεων.

Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί, προτού αποφασίσουν την υποβολή συνταξιοδοτικού αιτήματος, θα πρέπει να ελέγξουν εάν ανήκουν στις κατηγορίες των ασφαλισμένων που δεν θίγονται από τις νέες ηλικιακές αυξήσεις που επέφερε ο Ν. 4336/2015, δηλαδή να ανήκουν στην κατηγορία των ασφαλισμένων που συνταξιοδοτούνται με τα παλαιά όρια ηλικίας. Εάν πάλι ανήκουν στις κατηγορίες που υπόκεινται σε αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, πρέπει να βεβαιωθούν για την ορθότητα του νέου ορίου ηλικίας.

Τονίζεται ότι οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι μέχρι τις **18/8/2015** είχαν **θεμελιωμένα** συνταξιοδοτικά δικαιώματα, δηλαδή είχαν συμπληρώσει τόσο τις χρονικές όσο και τις ηλικιακές προϋποθέσεις που κατά περίπτωση απαιτούνται, δεν συνταξιοδοτούνται με τα νέα αυξημένα όρια ηλικίας, αλλά με τα παλαιά, δηλαδή αυτά που ίσχυαν πριν τις 18/8/2015. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί, στην περίπτωση αυτή, εξαιρούνται ως προς τις μεταβολές των ορίων ηλικίας και μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να υποβάλουν αίτηση για σύνταξη, αποφεύγοντας μάλιστα τα 62 και τα 67.

2. Έγκαιρη και επαρκής γνώση των μεταβολών στον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης

Από την ημερομηνία έναρξη ισχύος του νόμου 4387/2016, δηλαδή από 13/5/2016, η κύρια σύνταξη, λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων, της εθνικής σύνταξης και της ανταποδοτικής σύνταξης.

Στο πεδίο των αλλαγών του υπολογισμού του ποσού της σύνταξης, κρίσιμη είναι η πληροφόρηση, σχετικά με το νέο τρόπο υπολογισμού του ποσού της σύνταξης. Οι υποψήφιοι συνταξιούχοι πρέπει να υπολογίσουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια τις συντάξιμες αποδοχές τους. Η σημαντικότερη πληροφορία που πρέπει να έχει ο υποψήφιος συνταξιούχος, προκειμένου να αποφασίσει την συνταξιοδότηση ή την συνέχιση της εργασίας, σχετίζεται με το ύψος του ποσού της σύνταξης που θα λάβει, εάν αποφασίσει την έξοδο στην σύνταξη. Στη συνέχεια, θα πρέπει να συγκρίνει το ύψος του ποσού της σύνταξης με το μισθό που λαμβάνει. Επίσης, θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένος σχετικά με τις περικοπές ή ακόμη και την πιθανότητα αναστολής της σύνταξής του (ΠΡΟΣΟΧΗ), σε περίπτωση που αποφασίσει να επιλέξει εργασία και συνταξιοδότηση ταυτοχρόνως.

3. Χρήση/εξαγορά πλασματικών ετών

Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών κάνει χρήση πλασματικών ετών (στρατός, σπουδές, τέκνα κλπ.) για να συνταξιοδοτηθεί νωρίτερα από τα σημερινά γενικά όρια ηλικίας (62, 67). Σε κάποιες περιπτώσεις, είναι γεγονός ότι η αναγκαιότητα αυτή έχει καταστεί ασύμφορη οικονομικά. Ωστόσο, σε πολλές άλλες περιπτώσεις, η αναγνώριση πλασματικών ετών ασφάλισης μπορεί να οδηγήσει στην σύνταξη σε χαμηλότερα των 67 όρια ηλικίας.

Για το λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει άμεσα να ελέγξουν την δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικών ετών, καθώς η δυνατότητα αυτή μπορεί να τους οδηγήσει πολλά χρόνια νωρίτερα στη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Θα πρέπει όμως, σε κάθε περίπτωση, να υπολογίσουν ταυτοχρόνως, το κόστος της εξαγοράς, καθώς, μετά την έκδοση του Ν. 4387/2016 (Νόμου Κατρούγκαλου) έχει αυξηθεί αρκετά ιδίως στο Δημόσιο.

Επισημαίνεται ότι αιτήσεις εξαγορών ή αναγνώρισης πλασματικών χρόνων, με σκοπό τη θεμελίωση δικαιώματος, μπορούν να υποβληθούν το αργότερο έως και την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης. Η εξόφληση μπορεί να γίνει είτε εφάπαξ με έκπτωση, είτε με δόσεις, είτε ακόμη και με παρακράτηση από τη σύνταξη.

4. Καταμέτρηση ενσήμων (ανακεφαλαίωση χρόνων ασφάλισης) προγενέστερων φορέων ασφάλισης

Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θα πρέπει να κάνει χρήση της διαδοχικής ασφάλισης. Καθοριστικό “κλειδί” για τη συντόμευση του χρόνου απονομής της σύνταξης είναι η έκδοση πριν την αίτηση συνταξιοδότησης βεβαιώσεων για το χρόνο ασφάλισης (καταμέτρηση ενσήμων) που έχει διανυθεί πριν το Δημόσιο (π.χ ΙΚΑ, ΟΑΕΕ κλπ). Με τις βεβαιώσεις ασφάλισης, πιστοποιείται ο χρόνος που έχουν διανύσει οι ασφαλισμένοι σε ένα ή σε περισσότερα Ταμεία και έτσι εξασφαλίζεται η ταχύτερη έκδοση της οριστικής απόφασης από το Δημόσιο.

5. Κατάθεση αιτήσεως προτίμησης, για λόγους υγείας ή ένεκα οικονομικών δυσχερειών

Ασφαλισμένοι, οι οποίοι πάσχουν από βαριές παθήσεις, μπορούν να υποβάλουν αιτήσεις προτίμησης, ώστε να ελεγχθεί, κατά προτεραιότητα, η περίπτωσή τους. Αυτές οι αιτήσεις είναι απαραίτητο να συνοδεύονται από γνωματεύσεις δημόσιων νοσοκομείων και να περιγράφουν πλήρως την αδυναμία του ασφαλισμένου, ενώ προκρίνεται, σε κάθε περίπτωση, η λήψη γνωμάτευσης από τα ΚΕΠΑ (Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας). Πλην των λόγων υγείας, μπορεί ο ασφαλισμένος να αιτηθεί την επίσηυση της έκδοσης της συνταξιοδοτικής του απόφασης και για σοβαρούς οικονομικούς λόγους, αποδεικνύοντας είτε την ύπαρξη δανειακών συμβάσεων (επισύναψη αντιγράφων δανειακών συμβάσεων), είτε εν γένει την κακή οικονομική τους κατάσταση (επισύναψη πρόσφατων εκκαθαριστικών σημειωμάτων Εφορίας).

6. Παρακολούθηση της πορείας έκδοσης της συνταξιοδοτικής απόφασης

Αρκετοί εκπαιδευτικοί “επαναπαύονται” μετά την υποβολή του αιτήματος συνταξιοδότησής τους και την κατάθεση των αναγκαίων δικαιολογητικών και αμελούν να παρακολουθήσουν την πορεία έκδοσης της συνταξιοδοτικής τους απόφασης στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα, αφενός μεν να αγνοούν, εάν κατά τη διεκπεραίωση του αιτήματός τους, ο αρμόδιος υπάλληλος του Ταμείου και χειριστής του συνταξιοδοτικού τους φακέλου έχει ανάγκη από συμπληρωματικά δικαιολογητικά ή ζητά περαιτέρω διευκρινίσεις ή έγγραφα από άλλα Ταμεία (κατά κόρον, σε περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης) για να απονείμει τη συνταξιοδοτική παροχή, αφετέρου δε έρχονται αντιμέτωποι ακόμη και με τον κίνδυνο της απόρριψης του αιτήματός τους. Προς τούτο, προκρίνεται σε κάθε περίπτωση η τακτική επίσκεψη του

ασφαλισμένου στο ΓΛΚ, ώστε να ενημερώνεται εγκαίρως και επαρκώς για τυχόν κωλύματα ή άλλες ατέλειες του συνταξιοδοτικού του φακέλου.

Βασικότεροι τρόποι συνταξιοδότησης

- Με διατάξεις 25ετίας και όρια ηλικίας.
- Με 35ετία, 36ετία η 37ετία με θεμελίωση το 2010, 2011 και 2012.
- Με 35ετία ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και με 37ετία ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας για τους πριν και μετά το 1983 ασφαλισμένους στο Δημόσιο αντίστοιχα.
- Συνταξιοδότηση ως γονέα ανηλίκου με θεμελίωση το 2010, 2011 και 2012 για τις μητέρες και 2011 και 2012 για τους πατέρες.
- Συνταξιοδότηση ως τρίτεκνος με θεμελίωση το 2010, 2011 και 2012 για τις μητέρες και 2011 και 2012 για τους πατέρες.
- 62 ηλικιακά έτη και 40 χρόνια ασφάλισης.
- 67 ηλικιακά έτη και 15 χρόνια ασφάλισης.
- Ειδικά για τους εκπαιδευτικούς με 30 έτη υπηρεσίας και ηλικία 55 ετών για τους πριν το 1983 στο Δημόσιο και 30 έτη υπηρεσίας και ηλικία 60 ετών για τους μετά το 1983 στο Δημόσιο με 25ετία μέχρι 31-12-2010.

Χρηστικές συμβουλές

- Οι αιτήσεις παραίτησης των εκπαιδευτικών για συνταξιοδότηση υποβάλλονται από 1 Φεβρουαρίου μέχρι και 11 Φεβρουαρίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 46 του Ν. 4777/2021.
- Η παραίτηση ανακαλείται ελεύθερα μέσα σε έναν μήνα από την ημερομηνία υποβολής της, με αντίστοιχη ηλεκτρονική διαδικασία έκδοσης υπεύθυνης δήλωσης μέσω του gov.gr.
- Μόνο όσοι δεν μπορούν να θεμελιώσουν μέχρι τέλος του 2021 το δικαίωμα για έξοδο σε ηλικία πριν τα 62 ή τα 67, με ή χωρίς την χρήση πλασματικών ετών, οδηγούνται από το 2022 σε συνταξιοδότηση στα από τα 62 ή τα 67.
- Όσοι έχουν θεμελιώσει ή ακόμα και φέτος ή και τα επόμενα χρόνια θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι το 2021 διατηρούν την ηλικία συνταξιοδότησης, την οποία “κλειδώνουν” και μπορούν να συνταξιοδοτηθούν σε αυτήν την ηλικία, όποτε την συμπληρώσουν, είτε αυτό γίνει το 2022, είτε το 2023, είτε το 2024 κ.ο.κ.
- Εάν κάποιος δεν έχει ήδη καταθέσει αίτηση για πλασματικά έτη για τη θεμελίωση δικαιώματος, μπορεί να υποβάλει αυτήν την αίτηση οποτεδήποτε. Τα πλασματικά χρόνια αναγνωρίζονται είτε για θεμελίωση, είτε για προσαύξηση των συντάξιμων ετών, υπολογίζονται στις συντάξιμες αποδοχές και προσαυξάνουν την σύνταξη.
- Σχετικά με τις μειωμένες συντάξεις στο Δημόσιο, ισχύει και το 2022 η δυνατότητα αποχώρησης με 25ετία το 2011 στα 56 και 25ετία το 2012 στα 58 για άντρες και γυναίκες και στα 55 με 25ετία το 2010 μόνο για γυναίκες. Η μειωμένη σύνταξη αποφέρει στις περισσότερες περιπτώσεις μείωση 115,20 ευρώ στο ποσό της εθνικής σύνταξης (384,00 x 30%) σε σχέση με το ποσό που θα λάμβανε κάποιος με πλήρη.
- Για να λάβει ο εκπαιδευτικός πλήρη επικουρική σύνταξη από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματός του για απονομή, πρέπει να πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις θεμελίωσης με αυτές της κύριας σύνταξης. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι, εάν έχει αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο για την κύρια σύνταξη, θα πρέπει να εξαγοράσει τον ίδιο χρόνο και στο επικουρικό Ταμείο και εάν στα πλαίσια της διαδοχικής ασφάλισης υπαγόταν σε ασφαλιστικό φορέα που δεν είχε αντίστοιχο επικουρικό κλάδο ασφάλισης (π.χ ΟΑΕΕ), θα πρέπει να εξαγοράσει και αυτόν τον χρόνο. Σε διαφορετική περίπτωση, οι επιλογές του είναι μειωμένη επικουρική από τα 62 με 25ετία εισφορών ή σύνταξη με εισφορές 15ετίας στα 67.

- Οι προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος, ο χρόνος ασφάλισης και η νέα ηλικία συνταξιοδότησης πρέπει να συμπληρώνονται μέχρι τις 31.8.2021, όχι κατά την ημερομηνία υποβολής της παραίτησης.
- Για μέρος από το ΜΤΠΥ χρειάζονται 20 έτη εισφορών.
- Για να λάβει ο εκπαιδευτικός εφάπαξ, πλέον δεν χρειάζεται μίνιμουμ 12,5 χρόνων κρατήσεων στο ΤΠΔΥ. Λαμβάνει λοιπόν το εφάπαξ που αναλογεί σε όσα χρόνια ασφάλισης θα συγκεντρώνει.
- Η μεγαλύτερη ανταπόδοση στις συντάξιμες αποδοχές συναντάται στα ποσοστά αναπλήρωσης που αντιστοιχούν από 35 σε έως 40 συντάξιμα έτη. Μετά τη συμπλήρωση 40ετίας, ο συντελεστής ανταπόδοσης μειώνεται.
- Σε περίπτωση συνταξιοδότησης εκπαιδευτικού ως γονέα ή συζύγου ατόμου με αναπηρία, η πιστοποίηση αναπηρίας που γίνεται δεκτή στο Δημόσιο είναι μόνο από την ΑΣΥΕ και όχι από τα ΚΕΠΑ και απαιτείται ο χαρακτηρισμός του ατόμου ως ανίκανου για κάθε βιοποριστική εργασία με ποσοστό ανικανότητας 67% και άνω.